

Rizikové faktory inkontinencie moču

Ján Breza

INKOFORUM 2018

Anatomické štruktúry významné pre zabezpečenie kontinencie moču

- Močový mechúr
- Močová rúra
- Diaphragma pelvis & urogenitale
- Závesný aparát pošvy resp. uretry
- Centrálny a periférny nervový systém

Porucha ktorejkoľvek štruktúry môže byť príčinou inkontinencie moču

Na mechanizme zabezpečujúcom kontinenciu moču sa podieľajú

- **Močový mechúr**

veľkokapacitný a nízkotlakový rezervoár

skladovací tlak   10-15 cm H₂O

mikčný tlak   40 cm H₂O

- **Sfinkter uretry**

hladký - zabezpečuje pasívnu kontinenciu moču

priečne pruhovaný – zabezpečuje aktívnu kontinenciu moču

oklúzny tlak   > 40 cm H₂O

Rizikové faktory pre vznik inkontinencie moču

- Vek
- Pohlavie
- Fajčenie
- Obezita
- Tehotenstvo a pôrod
- Neurogénne poruchy dolných močových ciest
- Operácie v malej panvy
- Liečba nádorov v malej panvy žiarením

Vek ako rizikový faktor pre vznik inkontinencie moču

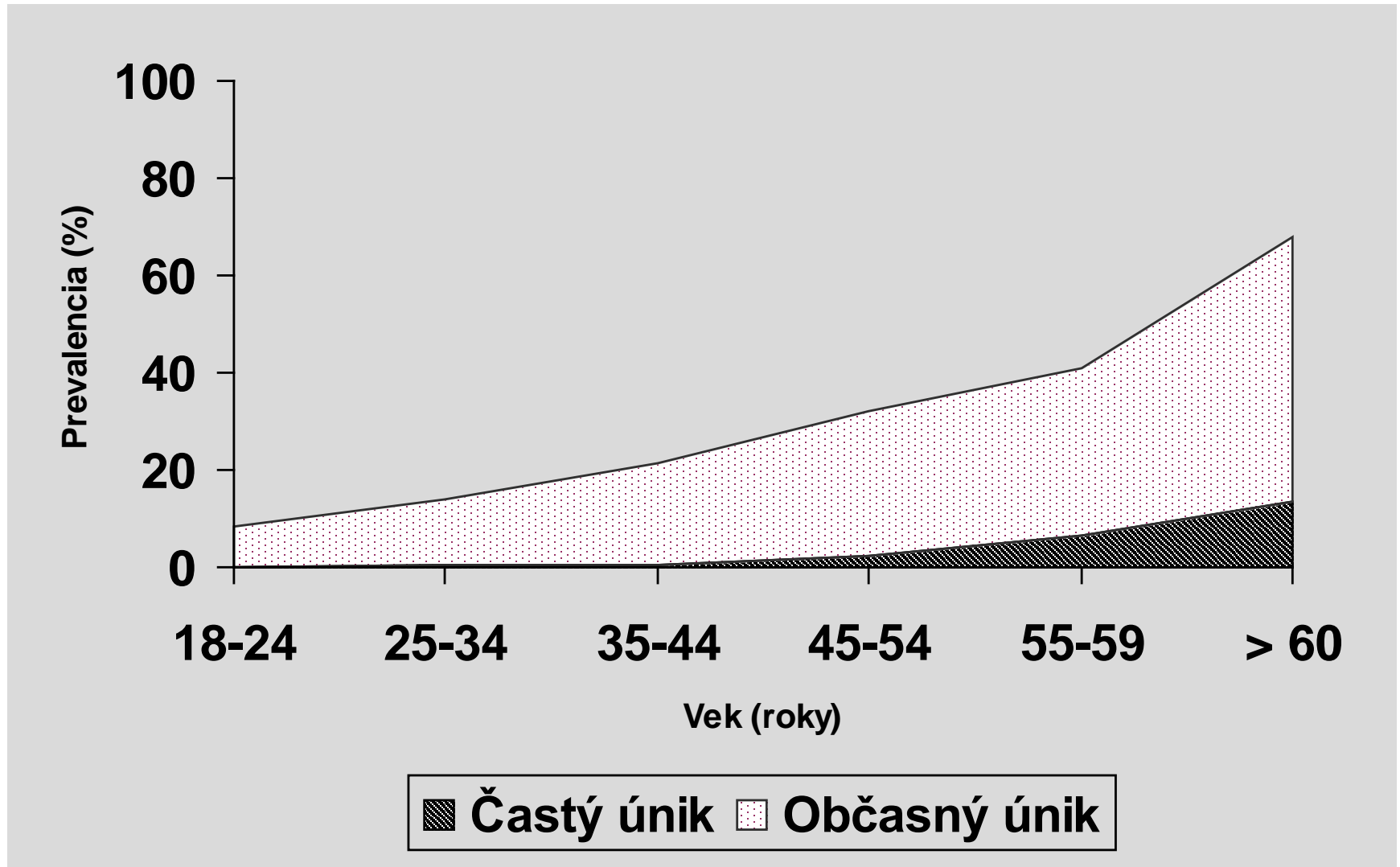
- **Prevalencia inkontinencie moču stúpa s vekom**

V celej populácii žien sa udáva 12 – 57 % výskyt IM

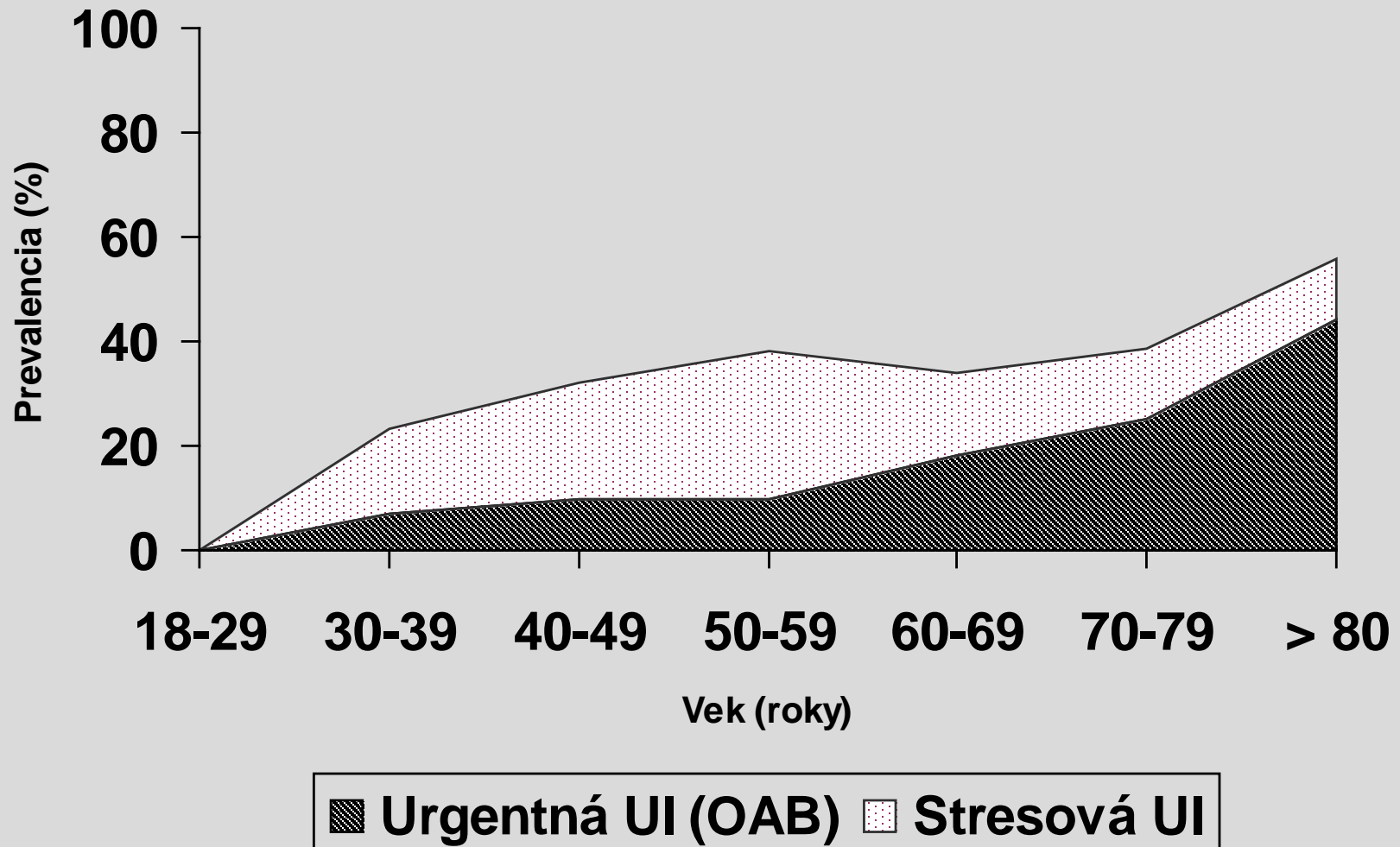
- u 30-39 ročných žien 23 %
- ženy staršie ako 60 rokov 40 %
- u 80-89 ročných žien 55 %

Príčinou sú komorbidity, medikamentózna liečba, horšia mobilita, hormonálne zmeny po menopauze

Prevalencia inkontinencie

Prevalencia inkontinencie

Pohlavie ako rizikový faktor pre vznik inkontinencie moču

Inkontinencia moču sa u žien vyskytuje dva až tri-krát častejšie ako u mužov

- u mladých žien je výskyt IM tri až sedem-krát vyšší ako u mužov rovnakej vekovej kategórie
- u žien starších ako 60 rokov sa IM vyskytuje jeden a pol až dva-krát častejšie ako u mužov
- vo veku > 80 rokov je výskyt inkontinencie moču rovnaký u oboch pohlaví

Menopauza ako rizikový faktor pre vznik inkontinencie moču

Pri nedostatku estrogénov v menopauze dochádza

- k atrofii (suchosti) sliznice urogenitálneho systému
- k zmenám kolagénneho väziva s oslabením závesného aparátu uretry
- k zmenšeniu submukózných cievnych plexov
- k opakovaným infekciám dolných močových ciest

Fajčenie & inkontinencia moču

Pri fajčiarskom kašli dochádza

- k tlaku na panvové dno
- k záchvatovitému zvyšovaniu intraperitoneálneho tlaku

čo vedie k oslabeniu závesného aparátu uretry a pošvy (dôsledkom je hypermobilná uretra)

pri vyššom intraperitoneálnom tlaku stúpa aj intravezikálny tlak a výsledkom môže byť stresová inkontinencia moču

Podobným mechanizmom dochádza k inkontinencii moču aj pri asthma bronchiale, pri chronickej obstipácii

Obezita ako rizikový faktor pre vznik inkontinencie moču

Obezita sa pokladá za jednoznačný rizikový faktor

So zvyšujúcim sa BMI stúpa aj závažnosť problému

Neurologické ochorenia postihujúce centrálny aj periférny nervový systém ako rizikové faktory pre vznik inkontinencie moču

- m. Alzheimer
- m. Parkinson
- sclerosis multiplex
- cerebrovaskulárne ochorenia
- diskopatia
- stavy po poranení miechy
- polyneuropatia pri diabetes mellitus

Neurogénny močový mechúr

- Atonický detrusor
- Spastický detrusor

- Atonický sfinkter uretry
- Spastický sfinkter uretry

Najčastejšie dôsledok meningo-myelokely

Kombinácia inkontinencie moču a retencie moču

Tehotenstvo, vaginálny pôrod, pôrodné poranenia

- váha plodu > 3 500 g
- priame poškodenie panvového dna a jeho štruktúr

preventívna epiziotomia

vakuum extrakcia plodu

kliešťový pôrod

Ich vplyv na vznik inkontinencie moču je problematický

U žien, ktoré trpeli inkontinenciou moču počas tehotenstva, často vzniká IM aj neskôr

Infekcie dolných močových ciest, cystolitiáza, divertikle močového mechúra

- Komunitné kmene
- Nozokomiálne kmene

- Akútne infekcie dolných močových ciest
- Chronické infekcie dolných močových ciest

- Rekurentné infekcie dolných močových ciest

Operácie v malej panvy

- hysterektómia
- prostatektómia (radikálna, transuretrálna)
- abdomino-perineálna amputácia rekta

priame poranenie svalov (najmä sfinktera)

denervácia panvového svalstva

descensus panvových orgánov

Liečba maligných ochorení žiarením

- prostata
- rektum
- uterus
- cervix uteri

spálenie resp. následné zjazvenie svalstva panvového dna (včítane sfinktera uretry)
radiogénna cystitida & zmráštený močový mechúr

Farmakoterapia

- liečivami, ktoré ovplyvňujú kontraktilitu detrusora
zhoršujú sfinkterové funkcie
zvyšujú diurézu
- psychofarmaká

ISCHÉMIA

ako rizikový faktor pre vznik inkontinencie moču

Ischémia svalstva panvového dna
panvových orgánov

Pri generalizovanej ateroskleróze